

[Bydgoszcz, wkrótce po 15 lipca 1422]¹

Stefan Pelszewski informuje sędziego świeckiego Aswerusa z Cielezyna, Bothę von Eulenburga z Czapli, chorążego świeckiego Jana z Szewna, Jana z Topoli oraz innych pasowanych i niepasowanych rycerzy [pruskich] z okręgu świeckiego, że wysłał list odpowiedni [wielkiemu] mistrzowi [Pawłowi von Rusdorfowi] i zakonowi krzyżackiemu, ponieważ doznał szkód od Zakonu podczas trwania pokoju [recte rozejmu], kiedy malborski komtur domowy zagarnął jego rzeczy i towary.

Kop.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 28451, pap., niem., wym. 156 × 102 mm, zaplamienia, in dorso ręką z pierwszej ćwierci XV w.: Stephanus Pelszofsky | bey die entsage|brife, nowożytna notatka o treści listu w języku niem.

Wyd.: K. Kwiatkowski, *Kulturelle Bedingungen der militärischen Aktivität in Spätmittelalter: der Fall des Preussen(landes) unter der Herrschaft des Deutschen Ordens (I), Ordines Militares. Yearbook for the Study of the Military Orders*, vol. 18, 2013, s. 152, przyp. 139.

Reg.: RHD 1/3, nr 28451.

Adres [in dorso]: ^aDen edlen und wolgeboren herren Swyroschen [s] | lantrichter², Bathe [s] vom Czeppil³, Hannos von | der Scheffin banirfurer⁴, Hannos von Toppolen⁵ und andern rittern und knechten des sweczischen gebite.

^bMeynen fruntlichen grus czuvor! Liben herren! Als nu^c gelegen ist, wissentlichin sey euch, | liben herren, also als ir geschreben habit von myner wegen, das ich deme meister⁶ | und deme Orden habe entsaget, das habe ich getan durch der gewalt, dy | mir geschen ist czu Marienburg von deme huskompthur⁷, als her mich gehyndert hat an mynen gute und myner kouffenschatcz, das ich des grossen schaden entpfangen habe in Cristlichem frede. Und obir das, so hot man mich geheissen eynen speer, und ich dornoch ny gestanden habe, sunder ich dyne myme hern deme koninge als mynen eren angeboren ist, und was ich getan habe, das ich entsaget habe, das habe ich getan myner eren czubewaren, als sichs czemet und geboret, eynen iczlichin wol geboren manne, wenn dy mich genaget haben, und die geheissen haben in Cristlichim frede, und in der freyhen strosse sunder Got halff mir und myne gerechtikeit, das ich in entqwan. Datum etc.

Von mir Steffen Pelsschefzky⁸.

^a Inicjał wysokości ok. 3 wersów.

^b Inicjał wysokości ok. 1,5 wersu.

¹ Miejsce i orientacyjna datę wystawienia listu odpowiedniego Stefana Pelszewskiego do rycerstwa okręgu świeckiego ustalamy na podstawie wiedzy o wspomnianym w nim liście odpowiednim tegoż do wielkiego mistrza wystawionym w Bydgoszczy 15 lipca 1422 (GSPK, XX. HA, OBA, nr 3817); zob. też K. Bruski, *Lokalne elity rycerstwa na Pomorzu Gdańskim w okresie panowania zakonu krzyżackiego. Studium prozopograficzne*, Gdańsk 2002, s. 233).

² Aswersus (Ahaswer) z Cielezyna, wyst. od 1408–1409, sędzia świecki 1411–1432, członek rady przy wielkim mistrzu Henryku von Plauenie (K. Bruski, *lokalne elity rycerstwa*, s. 231–233, 326).

³ Botha von Eulenburg z Czapli (starszy), wyst. 1410–1441, pasowany rycerz pruski z kręgu świeckiego, członek tajnej rady przy wielkim mistrzu Pawle von Rusdorfie (K. Bruski, *Lokalne elity rycerstwa*, s. 242–244).

⁴ Jan (Jasiek) z Szewna, wyst. od 1410, chorąży świecki 1421–1422, zm. po 1427 (K. Bruski, *Lokalne elity rycerstwa*, s. 236, 237, 327).

⁵ Jan Steiweg z Topolna, wyst. 1405–1422, niepasowany rycerz pruski z okręgu świeckiego, (K. Bruski, *Lokalne elity rycerstwa*, s. 245, 246).

⁶ Paweł von Rusdorf, prokurator kętrzyński 1412, komtur tucholski 1413–1414, komtur papowski, tucholski i wójt lipieniecki 1413–1414, podskarbi 1414–1415, komtur gniewski 1416, wielki komtur 1416–1418, wielki szatny 1415–1416, 1418–1422, równocześnie komtur dzierzgoński, wielki komtur 1416–1418, wielki mistrz zakonu krzyżackiego 1422–1441 (C. A. Lückerath, *Paul von Rusdorf. Hochmeister des Deutschen Ordens 1422–1441*, Bad Godesberg 1969; *Hochmeister*, s. 122–128; *Jähnig*, s. 290, 292, 294, 295, 303, 315, 318; *Heckmann*, s. 152, 207, 219, 221, 247, 405, 427, 477, 484, 584).

⁷ Niezidentyfikowany (zob. *Heckmann*, s. 361).

⁸ Niezidentyfikowany, był jednak na pewno w momencie wystawiania listu poddanym króla polskiego i pozostawał w służbie starosty bydgoskiego Janusza Brzozogłowego, zob. przywoływany już tu jego list odpowiedni wystawiony w Bydgoszczy 15 lipca 1422 (GSPK, XX. HA, OBA, nr 3817).